

ETICKÉ FAKTORY OVLIVŇUJÍCÍ KVALIFIKACI VZDĚLAVATELŮ V ODBORNÉM VZDĚLÁVÁNÍ STAVEBNÍHO MANAGEMENTU

PhDr. Dana Linkeschová, CSc.

Ing. Filip Pavliňák

OTÁZKY MORÁLKY A ETIKY

- ◉ Často se diskutují i v souvislosti se vzděláváním pro potřeby stavebního průmyslu.
- ◉
- ◉ Oba pojmy se často zaměňují:
- ◉ Morálka - konkrétní chování lidí.
- ◉ Etika - vědní obor, který se chováním a jeho motivy zabývá z hlediska kategorií dobra a zla.
- ◉ Orientace na jistoty, morálku a bezpečí
- ◉ Některé specifčnosti těchto otázek pro oblast pro stavebnictví i jeho vzdělávání.

ÚVODEM

- ◉ Sociolog **Raymond Baumhart** se ptal podnikatelů a manažerů: „**Co pro vás znamená etika?**“
- ◉ Odpověděli:
 - ◉ To je to, co mi mé pocity říkají, správné nebo špatné
 - ◉ Etika je o mé náboženské víře
 - ◉ Být etický znamená dělat to, co požaduje zákon/právo
 - ◉ Etika se skládá z norem chování, které akceptuje naše společnost
 - ◉ Nevím, co to slovo znamená

ETICKÁ DOPORUČENÍ

PRO OBLAST STAVEBNICTVÍ

- Najít si čas na to, tato globální pravidla prostudovat.
- Kdykoliv se totiž někdo z nás setká s určitým etickým problémem, je osobně zodpovědný za to, že ho vyřeší způsobem odrážejícím žádoucí hodnoty.
- (Covey, S. M. R. a Merrill, R. R. 2009)
- Odpovědností vzdělavatelů v odborném vzdělávání je seznámit se s těmito pravidly, porozumět jim a řídit se zákony a nařízeními.
- Dobré jméno školy i společnosti si můžeme udržet tím, že budeme i nadále věrni etickým standardům a dodržovat všechna ustanovení.
- I na fakultě stavební VUT v Brně těmto otázkám věnujeme pozornost.

ETICKÁ DOPORUČENÍ PRO OBLAST STAVEBNICTVÍ

- ⊙ Vztahy se **spolupracovníky** (*vzájemná úcta, rozmanitost, komunikace*)
- ⊙ Vztahy se **zákazníky** (*úplatky , nelegální platby, obch.dárky, dobročinnost*)
- ⊙ ... s **dodavateli** (*výběrová kritéria*)
- ⊙ ... s **regulačními orgány** (*inf. vládním agenturám*)
- ⊙ S představiteli a zaměstnanci vlády, politickými stranami apod... (*lobbying a jeho pravidla*)
- ⊙ ...s **konkurenty** (*poctivý, čestný a transparentní boj, zbraní je pouze vysoká kvalita výrobků a činnosti*)
- ⊙ **Ekologická praxe...**

OBCHODNÍ ŘÁD A PRAXE

- **Profesionalita a etika**
 - **Dodržování zákonů**
 - **Kvalita**
 - **Obchodní kontrola**
 - **Finanční bezúhonnost**
- **Důvěrné a majetkové informace**
 - **Konflikt zájmů**
 - **Nedovolené užívání interních informací**
 - **Obchodní záznamy**
 - **Postupy a pravidla**

MOCENSKÉ OTÁZKY A JEJICH UPLATŇOVÁNÍ

Pro manažerskou etiku - ústřední vztah mezi nadřízeným a podřízeným.

Manažer musí svou moc přiměřeně uplatňovat. Základní druhy moci:

- ◉ **Moc odborná** (předpokládá, že manažer má odborné vzdělání, znalosti, jak nejlépe provést daný úkol)
- ◉ **Moc odměňovat** (jasná kritéria, spravedlnost apod.)
- ◉ **Legitimní (poziční) moc** (vyplývá z pozice, kladení jasných a zdvořilých požadavků, přístupnost k odlišným názorům, trvání na oprávněném požadavku)
- ◉ **Moc referenční** (plyne z jisté identifikace s manažerem, např. je příkladem slušného jednání, má uznání, pozitivní vztah a hájí zájmy spolupracovníků, nežádá služby, přesahující rámec pracovního vztahu)
- ◉ **Moc donucovací** (vychází ze snahy vyhnout se trestu, kterým manažer disponuje např. při nezákonné činnosti, krádežích, porušování bezpečnosti apod.)
- ◉ Je nutno reagovat bezprostředně, transparentně a konzistentně, pravidla a požadavky vysvětlit. Vždy si zjistit všechna dostupná fakta)

FIREMNÍ PROGRAMY A DODRŽOVÁNÍ PRAVIDEL

Jejich cílem je co nejjasnějším způsobem ukázat, že jsme zcela odhodláni řídit se nejvyššími etickými standardy a pravidly. Tento závazek je nedílnou součástí úspěchu stavební firmy a provází všechny součásti tohoto směru podnikání

- ◉ **Řízení programu** (V čele firemního programu dodržování pravidel (dále FPDP) je často komisař, zodpovědný za tvorbu, zavádění a řízení tohoto programu po celém světě.)
- ◉ **Komunikace dodržování pravidel** (Nejdůležitějším cílem FPDP je odpovídat na otázky týkající se dodržování pravidel a řešit obavy s nimi spojené)
- ◉ **Závazek společnosti** (dle FPDP jakákoliv činnost porušující zákon nepatří mezi ničí povinnosti, a je přísně zakázána.)
- ◉ **Hodnocení a disciplína** (do nich se dodržování FPDP velmi zřetelně promítá)
- ◉ **Agenti, dodavatelé a prodejci** „musejí“ ve vztahu k firmě dodržovat její FPDP - resp. spolupracujeme jen s těmi, kteří...
- ◉ **...Etické kódy** (dobrovolnost/povinnost)

PORUŠOVÁNÍ MORÁLNÍCH PRAVIDEL VŠEM NARUŠUJE PROSTŘEDÍ PRO STAVEBNÍ PODNIKÁNÍ NEZBYTNÉ!

Tlak na zkreslování výsledků se násobí nemorálním podnikatelským prostředím.

Dle výzk. Ernst&Young v 36 zemích: 73% Čechů považuje korupci u nás za velmi rozšířenou. Jen 13% věří, že se situace na trhu pro naši spol. do roka zlepší

(MŘ 5/13)

Řada společností je ochotná se změnit,

- - přibývá spolupráce i mezinárodní
- - výsledek: tvorba mechanismů směrem k rozvoji férovosti, prostoru důvěry a svobody v práci

⊙ Fascinující perspektivy. Mimo jiné např. 😊

⊙ **Jaroslav Dušek**, provokativní inspirace.

⊙ **Karel Janeček**, úspěšný podnikatel, s.

⊙ **Matěj Hollan**, známý brněnský aktivista, ekolog a bojovník s hernami.

⊙ **Jan Bílý**, hledisko systemických firemních konstelací...

HNUTÍ SPOJUJÍCÍ LIDI, OCHOTNÉ ZMĚNIT ZPŮSOB MYŠLENÍ A HLEDAT TŘETÍ ALTERNATIVY

- **V práci,**
 - v **osobním i profesním životě.**
- Řada fascinujících, provokativních i inspirujících otázek.
 - Dokážou naše **školy** cestou od drezury k samostatnosti připravit své absolventy hledat jiný **smysl světa?**
 - Kde jsem v tom **já?**
 - Co pomůže celé **společnosti** akceptovat a podporovat svobodu, důvěru, fair play v práci, ve škole i doma?
 - (viz např. S. R. Covey Třetí alternativa P., MP 2013)

ZÁVĚREM

Přední představitelé managementu ve světě opakují (to, co řada lidí nechce slyšet):

„Tradiční hierarchie s vrchností a podřízenými zaměstnanci v nezměněné podobě nemohou přežít 21. století.“

Je nezbytné hledat nové cesty i na poli vzdělávání, morálky a etiky.

- ◉ Dejme lidem důvěru, prostor i odpovědnost dělat to, co milují, v čem jsou opravdu dobří a **CO**, koneckonců,

pomůže společnosti jako takové...

Otázky, názory, zkušenosti ke sdílení?

**Děkuji vám
za pozornost**

Dana Linkeschová

I na základě materiálů Filipa Pavliňáka